

čila v ceni za 20 din pri 100 kg, času primerno suha kuruza pa za 22.50 din pri 100 kg. Cena banatske pšenice je poskočila za 5 din, bačke za 2.50 din, prekmurskega prosa za 15 din, rži za 12.50 din, ječmena za 15 din, ovsa za 12.50 din in ajde za 20 din pri 100 kg. Ob koncu marca je bila prekmurska pšenica (hektolitrska teža 80 kg) po 210, 215 din, prekmurska rž (hektolitrska teža 72 kg) 180—185 din, ajda 180—185 din, proso 240—245 din 100 kg franko vagon Murska Sobota. Prekmurska kuruza je bila 170 do 175 din, koruzna moka za polento 250—260 din 100 kg. Domači ječmen je bil po 190—200 din, domači oves 190—200 din 100 kg. V marcu se je moka vseh vrst podražila za 10 din pri 100 kg. Cena otrobov se je dvignila za 5 din, koruzni moki pa celo za 15 din pri 100 kg. Domača pšenična moka je bila v marcu 380—385 din, krmilna moka 180—185 din, debeli pšenični otrobi 175—180 din, drobnji 165—170 din 100 kg. Cena domačega fižola je bila brez vidnih izprememb, pač pa se je podražil krompir za celih 25 din pri 100 kg. Tudi cena sena in slame se je dvignila za 5—10 din pri 100 kg.

Določena je najvišja cena modre galice

Vprašanje cen modre galice je bilo že dalje časa predmet razgovorov med državno oblastjo in tovarno galice »Zorka«, s katero je imela država posebno pogodbo, ki je letos potekla. Mi smo o tem že večkrat pisali in zahtevali znižanje cen modre galice. V zvezi z uredbo o kontroli cen je bilo vprašanje cene modre galice predmet razgovorov tudi pri pristojnih ministrstvih, predvsem trgovine in industrije ter za socialno politiko. Prvotno modra galica ni bila v seznamu predmetov, ki spadajo pod kontrolo o cenah, prišla pa je v seznam pozneje in odbor za kontrolo cen je na seji 4. aprila določil, da sme znašati najvišja cena modre galice 6.68 din kilogram franko vagon tovarna.

Kmetovalce ob tej priliki opozarjamo, da je skrajni čas, da si naroče galico preko svojih organizacij, kajti določena najvišja cena modre galice bo imela najbrž isto posledico kot določena cena živinske soli, to je, da je manjši trgovci sploh ne bodo naročali, ker se jim nakup radi stroškov ne bo izplačal. Tako ob času škropljenja galice ne bo dobili pri trgovcih in bodo lahko škropili le oni, ki si bodo galico pravočasno naročili potom organizaciji, ki bo poleg tega radi vagonске količine še cenejša.

Oblastno določene najvišje cene gotovih kmetijskih predmetov vodijo torej k združni oskrbi in naročbi v večjih množinah.

Glasovi proti neomejenemu izvozu kmetijskih pridelkov

Cena kmetijskih pridelkov se dviga skoraj od tedna do tedna. Temu je vzrok stremenje po čim višjih cenah kmetijskih pridelkov, kar naglašamo že nad deset let, ter dejstvo, da hoče vsak čimbolje izkoristiti današnji mednarodni položaj in čimveč izvoziti ter obenem čimveč zaslužiti. Na račun tega pa trpe revni prebivalci, ki morajo živje kupovati, slabo plačano uradništvo in delavstvo. Številno teh je v naši državi kljub temu, da smo pretežno kmetijska država, zelo veliko in se veča iz dneva v dan. Radi tega se čujejo glasovi, da je podpiranje izvoza kmetijskih pridelkov, posebno živine pogrešno, kajti v poslednjih šestih mesecih se je iz države izvozilo toliko živine in živinskih proizvodov, da je to dovedlo do občutnega padca števila živine, kar zna slabo vplivati na pravilno in pravočasno obdelavo zemlje, na drugi strani se je pa iz istega vzroka podražilo meso in mast. Zato je dobiček velikega izvoza vsekakor manjši kot pa škoda, ki je pri tem nastala v državi, posebno če to gledamo iz plošno narodnega, celotnega ozirja. Radi tega se je oblast že začela pečati z mislijo, da se na primeren način zaustavi prekomeren izvoz živine, živinskih proizvodov in drugih kmetijskih pridelkov. Oblast je mnenja, da bo za državo kot celoto bolj koristno, če se preneha z dosedanjim velikim izvozom, ker bi to bilo preveč škodljivo za državo kot tako. Prav tako se ponovno čujejo glasovi, da je tudi pri nas treba začeti misliti o tem, kako bi se uredila poraba mesa po mestih. Pri tem imajo v mislih uvedbo dveh brezmesnih dni v tednu. Tudi klanje gotovih vrst živine, posebno mlade, nameravajo zadržati. O vsem tem se zaenkrat samo šele govori, toda te govorice utegnejo postati resnica, ki bo slonela na podlagi zakonitih določil.

Cene železnim predmetom naraščajo

Radi ponovnega podražanja surovin se je dvignila tudi cena raznim železnim predmetom za

okrog 13%. Veliki trgovci (grosisti) so do dne 30. marca plačevali 15% višje cene kot prej, od 30. marca dalje pa že za 30%. Bodljikave žice sploh ni dobili pa tudi ostala žica se povsod težko dobi, ker so skladišča prazna. Železo za betonsko vezavo se povsod zelo išče, a ga je zelo težko dobiti, kar se v gospodarstvu zelo občuti, posebno sedaj, ko se začneja gradbena sezona. Železo v palicah tako neredno prihaja iz tovarna, da so v skrbeh že naši kovači in ključavničarji. Bele pločevine sploh ni in izgleda, da se bo iz tujine zelo težko dobila. Edino kositra je toliko, da se v tem oziru še ne občuti pomanjkanje. Zaenkrat še tovarnarji in obrtniki sicer nemoteno nadaljujejo z izdelovanjem železnih predmetov, toda skrbijo jih, kaj bo, ker so skladišča prazna, dotoka vanje pa ni. Razumljivo je, da vse to vede v draginjo.

Cene goveje živine po sejmih

Voli. Maribor drugovrstni 6.35 din, tretjevrstni 5 din, Ptuj prvovrstni 6.50 din, ostali 5.50 din, Dravograd prvovrstni 7 din, ostali 5—6 din, Slov. Konjice drugovrstni 6—7 din, Ljubljana prvovrstni 6.50—7 din, ostali 5.50—6 din, Kranj prvovrstni 7 din, ostali 6—6.50 din, Črnomelj 5.50 do 6.50 din kg žive teže.

Krave. Maribor 4.50—4.75 din, Ptuj 4.50 din, Dravograd 5—6 din, klobasarice 3 din, Slov. Konjice 4 din, Ljubljana 4—5 din, Kranj 5.50—6, tretje vrste 4.75 din, Metlika 4—5.50 din, Črnomelj 4.75—5.50 din kg žive teže.

Telice. Maribor 5.40—6 din, Ptuj prvovrstne 6.50 din, ostale 4.50—5 din, Dravograd prvovrstne 7 din, ostale 5—6 din, Ljubljana 5.50—6.50, Kranj prvovrstne 7 din, ostale 6—6.50 din, Črnomelj 5—5.50 din kg žive teže.

Teleta. Maribor 5—6 din, Ptuj 5 din, Dravograd prvovrstna 8 din, ostala 6—7 din, Slov. Konjice 5 din, Ljubljana 5—7 din, Kranj 7.50—8, Črnomelj 6—7 din kg žive teže.

Svinje

Plemenske. Maribor 7—9 tednov stare 125 do 140 din, 3—4 mesece 200—230 din, 5—7 mesecev 320—360 din, 8—10 mesecev 460—530 din, 1 leto stare 790—850 din komad; kg žive teže pa 6.50—8.50 din. V Kranju 7—8 tednov stari pujski 175—270 din komad, v Metliki mladi prašiči od 6 tednov do 3 mesecev 180—220 din, mladi prašiči 3—6 mesecev pa 250—300 din komad.

Prasutari (proleki). Ptuj 7.50—8 din, Dravograd 9 din, Kranj 10—11.50 din, Črnomelj 8 din kilogram žive teže.

Debele svinje (špeharji). Dravograd 10 din, Slov. Konjice 7 din, Kranj 12.50 din, Črnomelj 10 din kilogram žive teže.

Tržne cene

Krompir. Maribor 2.25 din, Ptuj 1.50—2 din, Dravograd 2 din, Slov. Konjice 2.40 din, Ljubljana 2 din, Kranj 2—2.50 din kg.

Fižol. Maribor 6.50 din, Ptuj 6 din, Dravograd 7.50 din, Slov. Konjice 7—8 din, Kranj 6 do 7 din kg.

Seno. Maribor 160 din, Ptuj 150 din, Dravograd 100 din, Slov. Konjice 110 din, Ljubljana 100—120 din, Kranj 100—125 din 100 kg.

Lucerna. Dravograd 120 din, Kranj 150 din 100 kg.

Slama. Maribor 70 din, Ptuj 45—50 din, Dravograd 80 din, Slov. Konjice 70 din, Ljubljana 45 din, Kranj 75 din 100 kg.

Drva. Maribor 112 din, Ptuj 100—125 din, Dravograd 75 din, Slov. Konjice 85 din, Ljubljana 120 din, Kranj 115—125 din kub. meter.

Jajca. Maribor 80 par, Ptuj 75 par, Slov. Konjice 50 par, Ljubljana 1 din, Kranj 1 din komad.

Sejmi

Plemenski za plemenske bikce: 24. aprila v Beltincih (simodolska pasma); 3. maja v št. Juriju pri Celju (sivopšenična pasma, pomurska); 7. maja v Smartnem ob Paki (marljadvorska pasma); 15. maja v Ormožu (pingavska pasma). Bikorejce opozarjamo na pravočasen dogon bikcev na sejem ter na to, da slabih bikcev in mlajših izpod enega leta ne gonijo na sejem. Na plemenske sejme se posebno opozarjajo občine, kjer plemenskih bikov najbolj primanjkuje.

Dne 15. aprila goveji in kramarski: Križevci (okraj Murska Sobota), št. Janž pri Dravogradu; tržni dan za živila in prašiče: Trbovlje; živinski: Trbovlje — 16. aprila tržni dan: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; goveji in konjski: Ptuj — 17. aprila živinski in kramarski: Dolnja Lendava, Kapele pri Bračicah; svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje — 18. aprila tržni dan: Turnišče — 19. aprila svinjski: Maribor — 20. aprila svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski in kramarski: št. Ilj pod Turjakom.

Drobne gospodarske vesti

Trgovski razgovori se vodijo z Grčijo, Italijo in Madžarsko, v kratkem času pa bodo tudi z Nemčijo. Vzrok za tako pogoste trgovske razgovore je seveda vojna.

Dovoljenje zvišanja cen je dovolila nekaterim tvrdkam kr. banska uprava. Zvišanje se nanaša na moko, testenine, olivno olje (19.50 din kg), kavo (60.50 din kg), ječmenovo kavo ter mesu. Povišanje cen mesu in masti znaša 2 din pri kill, to pa le za Ljubljano in Kranj.

Na Madžarskem so se svinje podražile. Tam se že deset let ni tako dvigala cena svinjam kot letos. Debele svinje se prodajajo po 1.22 penga kila žive teže, kar znaša preko 13 din kg. Madžarska izvažala še več svinj kot Jugoslavija, in to predvsem v Nemčijo in Češko-Moravsko.

Naša pšenica gre v Španijo. Pretekli teden je v Splitu španski parnik »Monte Galera« naložil prvi večji tovor pšenice, ki ga je Prizad prodal španscem.

Gospodarska posvetovalnica

F. L. L. d. Veliko bramarjev pokončamo, če poiščemo njihova gnezda. S prstom sledimo njegov rov do onega mesta, kjer se obrne rov navzdol do gnezda, ki ga vzamemo iz zemlje, sežgemo ali poparimo. Najprimernejši čas za pobiranje gnezd je mesec junij, ko so ličinke bramarja (okrog 10 po številu) se skupaj. Gnezda so 10 cm in še bolj globoko v kakor pest velikih jamicah. Jajčeca bramarja so trdolupinasta, velika kot konopno seme, ličinke so pa bele, podobne žuželkam. Nekateri priporočajo vlivati v rove, ki se izsele, z vodo pomešano strojno olje, ki bramarju zlepi dihalo in se tako zaduši. Drugi spet priporočajo po vseh rovih naenkrat nastaviti kot grah velike kroglice, narejene iz 12 dkg kostne moke, 37 dkg medene pogače, 37 dkg medu in 1 kg arzenikovega prahu (strup). Vse to se dobro premeša, napravi iz tega testo, iz testa pa kot grah velike kroglice, ki se morajo nastaviti po vseh rovih naenkrat, kajti če jih pelagamo enkrat tu, drugič drugje, se jih bramar ne dotakne več.

Razgovori z našimi naročniki

Odpoved sodne pogodbe. O. A. Dvornik, da se bo imenovanemu preužitkarju posrečilo dokazati, da se je pred sodiščem poravnal, odnosno podpisal zapisnik o poravnavi le, ker da je bil do tega prisiljen od sodnika. Radi tega se po našem mnenju proti volji sopogodbnika ne bo dalo od poravnave odstopiti, marveč bo treba poskusiti doseči soglasje s sopogodbnikom. — V kolikor ste Vi kupili posestvo in Vas sedaj tirja na plačilo nekega dolga, ki ga je napravil stari posestnik, vam dolga ne bo treba plačati, ako ste od pogodbe naknadno odstopili sporazumno z dotičnikom, s katerim ste pogodbo sklenili. Vprašanje pa je, ali boste mogli njegovo sestro pripraviti do tega, da vam plača stroške, katere ste imeli; prisiliti bi je k plačilu ne mogli. Hudega svaka se ni treba bati; sodišče bo na prošnjo že znalo preužitkarja pred njim zaščititi.

Zajci uničili sadno drevje. Odškodnina? J. V. in V. V. škodo, ki jo zaščitena divjačina — med to spadajo tudi divji zajci — napravi po sadovnjakih, hišnih vrtovih in drevesnicah in tudi na posameznem mladnem sadnem drevju, mora povrniti lovski upravičenec, a to samo takrat, ako se dokaže, da je bilo podvzeto vse, s čimer razumen gospodar praviloma zavaruje take nasade. Taki ukrepi so predvsem: ograje vrto in drevesnic v višini dveh metrov, beljenje, postavljanje plašil, ovitje sadnega drevja in debel s slamo, ovito en meter in pol visoko, in temu enako. — Koliko odškodnine lahko zahtevate za posamezno drevo, vprašajte kakega sodnega cenilca iz Vašega okraja. Ako škoda ne presega 1000 din, mora oškodovanec zahtevati povračilo pisмено ali ustno na zapisnik pri pristojni občini v osmih dneh, odkar je zvedel za škodo, toda